

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra správního práva

Posudek oponenta rigorózní práce

Název práce: Přestupky řidičů páchané v souvislosti s provozem motorových vozidel

Autor: Mgr. Petr Jan Bakeš

Autor posudku: JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D.

1. Téma, originalita a přínos práce:

Téma, které autor pro svoji rigorózní práci zvolil, tedy přestupky řidičů týkající se provozu motorových vozidel, nepochybně souvisí s aktuálně dosti častým předmětem zájmu správního práva, a to jak z hlediska legislativních návrhů, soudní judikatury, advokátní praxe i každodenní činnosti správních orgánů. Důvody podporující výše uvedené konstatování je nutno hledat nejen ve významu fenoménu automobilové dopravy, která se pro moderní společnost již stala její nenahraditelnou součástí, resp. potřebě masově rozšířenou dopravu právně regulovat, ruku v ruce se značným množstvím rozličných sporných situací, které v důsledku provozu na pozemních komunikacích vznikají a vyžadují odpovídající právní prostředí. Dané téma vedle toho v sobě zahrnuje řadu zajímavých otázek, kterým je třeba věnovat pozornost i z hlediska aktuálních výzev pro právní vědu i praxi (hledání hranice mezi regulací správně-právní a trestněprávní, využití různých forem zkrácených řízení, význam a podoba tzv. bodového systému apod.). Z výše uvedených důvodů proto lze volbu tématu ze strany autora přivítat a označit ji za odpovídající zaměření rigorózních prací. Je sice třeba připustit, že v návaznosti na shora nastíněné okolnosti i stále ještě čerstvou změnu právní úpravy správního trestání v České republice je dané téma z mnoha úhlů pohledu předmětem zájmu řady autorů. Jedná se nicméně o téma, které jak z hlediska úpravy hmotného práva, tak práva procesního, skrývá celou řadu dosud nevyjasněných otázek a problematických institutů, kterými se musí odborná veřejnost zabývat.

Autor v rámci úvodu posuzované rigorózní práce (bohužel s ohledem na rozsah práce dosti stručného) avizuje, že jejím smyslem je provést katalogizaci přestupků páchaných řidiči motorových vozidel (viz str. 6 - 7). Přestože je zjevné, že autor jistě mohl (a měl) přiblížení tématu a vysvětlení smyslu práce věnovat více pozornosti, lze konstatovat, že pokud jde o originalitu a zamýšlený přínos dané práce, požadavky kladené na rigorózní práci splňuje. Autora navíc k vyhotovení dané práce zjevně vedl i dlouhodobější zájem o tuto problematiku a zřejmě i zkušenost s aplikací správního práva v dané specifické oblasti přestupků, což je nepochybně dobrým předpokladem pro zpracování dané tematiky a umožňuje vhodně propojit obecnější či teoretické poznatky o dané oblasti s praktickou zkušeností.

2. Obsahové zpracování práce (včetně struktury, proporcionality a práce s právní úpravou, odbornou literaturou a judikaturou):

Posuzovaná rigorózní práce se vedle svého úvodu, závěru, cizojazyčného „conclusion“ a seznamu použité literatury člení na 3 samostatné hlavní části, které jsou dále pro větší přehlednost strukturovány. Součástí práce jsou též rozsáhlé přílohy, které práci vhodně doplňují,

byť je třeba připustit, že zdaleka ne všechny údaje z příložených tabulek a grafů plynoucí mají význam pro právní aspekty popisovaného tématu.

Autor se v dané práci nejprve zabývá „*Prameny práva a základními principy správního trestání*“ (část 1., str. 8 - 38). Další z hlavních částí práce je věnována „*Vymezení dopravních přestupků a jejich dělení*“ (část 2., str. 39 - 47). Stěžejní část práce se pak zaměřuje na „*Katalogizaci dopravních přestupků páchaných řidiči motorových vozidel*“ (část 3., str. 48 - 141). K takto vymezenému členění práce lze již na tomto místě poznamenat, že je samozřejmě v pořádku, pokud autor nejrozsáhlejší část práce v souladu s avizovaným cílem práce věnoval právě zmiňované katalogizaci dopravních přestupků, z hlediska struktury práce ji nicméně otázkou, zda nebylo na místě strukturu práce poněkud uzpůsobit metodice zpracování tématu. Narážím zde zejm. na kapitolu 3.1., která svým rozsahem činí práci v této části pro čtenáře dosti nepřehlednou.

Přestože autor vymezil výše již zmiňované cíle své práce poměrně jasně, v některých ohledech postrádám v rámci jeho díla určitou sjednocující linii, která by vysvětlila, proč některé jednotlivé části práce spolu souvisí a jsou její nutnou součástí. V této souvislosti lze zmínit například popis stěžejních principů správního trestání (část 1.2.), jinak samozřejmě téma velmi důležité a zajímavé, u něhož se však autor bez bližšího popisu obecnějšího významu těchto principů pro dané téma i jeho práci přímo zabýval popisem některých z nich. Stejně tak kupříkladu autorovo úvodní zamyšlení týkající se některých historických souvislostí lze jistě označit za zajímavé, k žádoucí sevřenosti tématu a celé práce by nicméně přispělo lepší (třeba i průběžné) vysvětlení záměrů autora a preciznější popis těch obecnějších otázek správního trestání týkající, které by posléze zřetelně využil v rámci popisovaného tématu.

Z hlediska práce s prameny autor bezpochyby prokázal schopnost odpovídajícím způsobem pracovat s odbornými texty, právními předpisy i judikaturou. Autor pracoval i s prameny zahraničními, činil tak ovšem pouze v omezené míře a ve vztahu k jedné z dílčích otázek, která s tématem může souviset. Omezené využití zahraničních zdrojů je s ohledem na zaměření tématu celkem pochopitelné, nemohu se ovšem ubránit dojmu, že část 2.3 (týkající se směrnice Evropského parlamentu o usnadnění příhraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu) byla do práce zařazena dosti „uměle“. Využití zahraničních zdrojů autorem působí než jako žádoucí pokus doplnit téma zajímavými zahraničními poznatky, spíše jako snaha formálně naplnit požadavky kladené na rigorózní práce. V tomto ohledu si autor jistě mohl poradit s prací lépe.

Strukturu pramenů lze považovat pro danou práci za dostatečnou (odborné monografie, komentáře, odborné časopisy i elektronické zdroje), byť s odbornými právními časopisy autor pracoval jen v omezené míře. Alespoň z hlediska struktury výčtu použitých pramenů bylo spíše na místě, aby autor odborné časopisy předřadil elektronickým zdrojům (často dokonce i publicistického charakteru). Autor odpovídajícím způsobem pracoval i se soudní judikaturou. V této souvislosti lze jen litovat, že se nepokusil s některými judikatorními závěry ještě více (třeba i polemicky) pracovat.

3. Formální úroveň práce (včetně práce s citacemi a poznámkovým aparátem):

Přihlédneme-li k formálním náležitostem, je rigorózní práce zpracována v zásadě řádně a v souladu se stanovenými požadavky. Text neobsahuje zásadní stylistické chyby, občas lze nalézt překlepy či drobná pochybení, kterých by mělo být v obdobném druhu odborných prací co nejméně (viz např. neúplné číslo jednací rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v poznámce pod čarou č. 27, nejednotná citace judikatury pokud jde o označování Nejvyššího správního

soudu na str. 160). Poznámkový aparát autor využíval způsobem odpovídajícím úrovni dané odborné vědecké práce.

4. Celkové hodnocení práce a její doporučení k obhajobě (včetně naplnění zadání a cíle práce):

Posuzované dílo je zpracováno tak, že i přes výše uvedené výtky podle mého názoru ještě odpovídá formálním i obsahovým požadavkům kladeným na rigorózní práce, přičemž základní cíle práce a zpracování tématu byly v dostatečné míře naplněny. Jak již bylo výše naznačeno, k práci lze mít určité výhrady formální i obsahové. V některých pasážích své stěžejní části práce působí spíše jako práce popisného stylu, která je typická třeba pro komentářovou literaturu. Na druhou stranu nelze odhlédnout od toho, že zpracování daného tématu není zcela jednouché, autor k němu přistoupil odpovědně a z předloženého textu plyne jeho zjevná orientovanost v daném tématu. Autor dokáže vyhledat k dílčím popisovaným otázkám relevantní judikaturu, odpovídajícím způsobem ji analyzovat a dobře pracovat s účinnou právní úpravou, resp. zamýšlet se i nad uvažovanými změnami, byť třeba u otázek souvisejících s tzv. bodovým systémem ustrnul s jeho hodnocením spíše na několika stručnějších poznámkách, které dále nerozvinul, což se v řadě ohledů nabízelo (viz str. 138 - 141). V rámci závěru práce v každém případě autor jednoznačně dokázal, že je vlastního pohledu na věc a i detailnějšího právního hodnocení některých sporných otázek schopen a jistě by bylo v jeho silách tímto směrem obohatit práci i na dalších místech.

Lze tedy uzavřít, že přes výše uvedené výhrady autor dostatečným způsobem prokázal hlubší znalost zpracovávané tematiky i schopnost samostatně odborně pracovat. Odpovídajícím způsobem současně vyjevil svůj náhled na řešení některých popisovaných sporných otázek a prokázal dostatečnou orientaci v souvisejících pramenech (včetně zahraničních). Jsem tedy toho názoru, že předložená rigorózní práce odpovídá stanoveným požadavkům v té míře, že ji lze doporučit k obhajobě.

5. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby rigorózní práce by se autor měl vypořádat s výtkami obsaženými v tomto posudku a samozřejmě by měl být schopen zodpovědět otázky vzešlé z diskuse před zkušební komisí. Z obhajoby by také mělo být zřejmé, že závěry učiněné v práci v písemné podobě je autor schopen přehledně a srozumitelně formulovat též ústně.

Jako případná témata k diskusi u ústní obhajoby navrhuji:

- 1) Kritéria pro „katalogizaci“ přestupků či některé zvláštní instituty užívané v rámci vybraných zahraničních úprav, které mohou být zajímavou inspirací pro naši právní úpravu a proč.
- 2) Tzv. bodový systém, zhodnocení jeho významu pro danou oblast přestupkového práva a jeho budoucnost (zejm. výhody a úskalí se zaměřením na právní aspekty).

V Plzni dne 18. 3. 2019

Milan Podhrázký